

COURANT.

30. Juli

tijd zouden worden medegedeeld: daar uitspanning voor geest en ligchaam en tevens welzame indrukken voor het hart zouden ontvragen.

ragt tot de kleding, kon zijne goede zijde hebben. Hoe zeer wij, in anderen stand, voeder het tegenovergestelde gebruik, eene overdrevene mode en pronkzucht zien heer- schen, valt het evenwel niet te ontkennen, dat in den stand, waarvan hier de rede is, bij zeer velen gomis- aan genoegzame zorg voor dit onderwerp is op te merken; en dat menige kerkgang wordt nagelaten, ten gevolge van het ondoenlijke, om aldaar eenigzins ordelijk gekled- te kunnen verschijnen.

Wie nu evenwel gezorgd had, ordelijk gekleed de volks-
spelen te kunnen bijwonen, zou zich ook tevens ordelijk
in de openbare bijeenkomsten, tot hooger en ernstiger
doel bestemd, kunnen vertoonen, en zoo zou dan ook
deze prikkel liefzaam kunnen gewerkt hebben.

• Er zullen wellicht nog tegenbedenkingen bestaan, hier door ons niet voorzien; doch men overwege, alvorens aan deze een te groot gewigt toe te kennen, de navolgende vragen:

Heeft het volk, inzonderheid de arbeidende klasse, van tijd tot tijd spanningen noodig, tot verpozing van het lichaam, tot opwekking van den geest, tot scherping van het verstand?

Zoo ja, is er behoorlijk gezorgd, dat de uitspanningen die het zich verschaft en verschaffen kan, onschuldig nuttig, doelmatig leerzaam aan de beschaving en tevens aan de lichamelijke gezondheid bevorderlijk zijn?

Is alleen het lager onderwijs, bijkans de ondervinding toereikend, om de beschaving, de kennis, de tevredenheid, de goeie zeden, de maatschappelijke en burgerlijke deugden te doen toenemen en verhoogen?

Is het al dan niet voor gewichtig te houden, middelen in werking te brengen, welke, aan het lager onderwijs de hand biedende, tevens zooveel mogelijk paal en perk stellen aan de onmatigheid, de dronkenschap, de losban-

digheid en de ruwheid en 'grofheid' in uiterlijke manieren en gedragingen; en dat dit een en ander daarom bij het nationale gevoel gehaat gemaakt en in zijne afzigtelijkheid en schadelijkheid algemeen worde gekend en verafschuwd?

Is het daarenboven al dan niet noodig, dat de volksgeest worde verlevendigd, het gevoel van nationaliteit opgewekt en de band van vereeniging tusschen de verschildende standen nauwer worde aange trokken?

Zoo ja, men hechte dan ten minste aan ons plan, ter bereiking dezer oogmerken: het vereischte gewigt, en late zich niet terstond door bedenkingen van eenige zich opdoende moeilijkheden terug schrikken.

Genoeg is het ons voor 't oogenblik, op deze aangelegenheid de aandacht gevestigd te hebben.

Wellicht dat spoedig eene bekwaamere pen dan de onze ons aan wolke meer tijd tot beschikking staat, zich meer ernstig en uitvoerig met dit onderwerp bezig bouwt; en misschien, dat dan ook eerlang de regering het gewigt van dit onderwerp bespeelde, zich hetzelfde zal aantrekken en eenige kundige en geachte mannen aanmoedigen, om aan de verwoezening van dit denkbeeld de hand te slaan.

van Hogendorp.

De *Arnhemsche Courant* en het *Handelblad* behelsden dezer dagen ieder een artikel, strekkende om een gedenkteken ter oorkere van den vaderlandslievenden VAN HEGENBONT door zijne landgenooten te doen oprichten.

"Dat deze wemelt verstonde" in vele herten binnen Nederland weerklank heeft gevonden; is overbodig te zeggen. De man was te algemeen geacht en bemind; zijne pogingen zijne werken voor het heil van zijn vaderland, liggen nog te verspreiden in leders gemoeden, en van zijne kunde en doorzicht zijne prijkkende begrippen en rechtscapene gevoelens liet hij te schoone proeven achter, om niet met vreugde het voorstel bij de natie te doen ontvangen worden, den edelen man eens hem voegen!

eerzuil te stichten, de dankbaarheid zijner landgenooten uitdrukkende en aan de nakomelingen overbrengende.

Ook wij verheugden ons oprechtelijk, hetzelve in de
voorzegde afbladen aan te treffen en namen ons voor,
aan de bevordering van dat doel ook onze zwakke krach-
ten toe te wijden.

Men schijnt tusschen twee denkbeelden te wifelen; of
namelijk de impulsie om tot de verwezenlijking van het
denkbeeld te geraken, uit den boezem der regering dan
wel uit dien der natie behoort voort te komen?

Wij willen hieromtrent vrijmoedig onze gedachten zeggen.

Hoogstwenschelijk komt het ons voor, dat het gedenk-
teeken zoo het tot stand komt, het werk, de uitdruk-
king van de gedachte *der natie* zij: dat ieder Nederlander

gelegenheid erlaange, zijn penningsske hoe gering ook, bij te dragen; en—dit wel in de eerste plaats omdat dit de zekerheid geven zal en moet, dat het werkelijk de natie is... die zich tot verzorger, tot dankbaarheid verplicht gavelde, en zich van die taak wilde kwijten, hetgeen nog niet zóo zeker zijn zou, zelfs wanneer de vertegenwoordiging eene wet daartoe strekkende, aannam, omdat het te veelmaals is beweerde, dat eene vertegenwoordiging niet door het volk verkozen, niet altijd voorstaat en beharigt, wat het volk wensch en verlangt.

In de tweede plaats zou de natie hierdoor, in zekere mate, eene gelegenheid erlangen, die zij anders niet bezit, om uit te drukken, welke beginselen zij, in het belang des vaderlands huldigt en voor hetzelfde zoude wenschen te zien toegepast; of het namelijk die zijn, door eenen VAN HOGENDORP in lateren tijd voorgestaan, dan wel die, welke men aan eenen VAN MAANEN teekent.

Nog beter zou dit, naar 't ons toeshijnt, uitkomen, kon een der vrienden van laatstgenoemden staatsman goed vinden, gelijktijdig eene inschrijving ten behoeve van een standbeeld voor DEZEN minister te openen, wanneer die voor VAN HOGENDORP zal plaats vinden.

Het getal inschijvers zou dan vermoedelijk zoozeer verschillen, dat daarin een zeer gewichtige wenk voor onze Koning kon liggen opgesloten.

Ten derde, wāre de oprigting van het standbeeld het werk der regering, dan zou het, althans nog in de tegenwoordige omstandigheden, den schijn kunnen hebben, als maakte zij eene satire op zich zelve; omdat zij, op die wijze eenen staatsman verveerende, tevens de deugdelijkheid zijner beginselen zou schijnen te willen huldigen en daar nu nog altijd door de regering naar geheel andere beginselen wordt gehandeld dan die des graven van Hogendorp waren, zoo zou hare houding, in dit gavel tegenover de natie en Europa, al zeer wonderlijk en averreets moeten wezen.

Ook zou het kunnen schijnen, dat mannen die, by HOGENDORPS leven, zijne inzigten, pogingen en bevelingen met betrekking tot 's lands belang, dwarsboomen en buiten invloed wisten te houden; niet diegenen belooften te zijn, welken de bijzondere eer toekomt, hem *na synen dood*, een standbeeld op te rigten, of te bewerken, dat zulks geschiede.

Daarom zouden wy het dan wenschelijk vinden, dat de natie zelve het maar deed.

Eene earele consideratie is echter bij ons opgekomen en wij meenen die niet te moeten achterwege houden. Hetzij men den edelen Graaf het standbeeld toewijde, wegens zijne verdiensten als medegrondlegger van ons vernieuwd onafhankelijk volksbestaan, hetzij wegens diens als staatsman, als staatkundig schrijver, als onafhankelijk en nuttig werkzaam lid der Staten-Generaal, of als echt en vurig vaderlander; — altijd komt zijne dijnijf voor onszen geest aan zijne zijde plaatsen de voortreffelijke KENNER, wien men, in al het opgenoemde, mede geen zeur groote, geene uitblinkende verdiensten zal kunnen ontzeggen. Ja wij menen zelfs, om regtvaardig te zijn, nog verder gaan en beherenoren, dat — indien de jammerlijke tooneelen der Fransche ontwating den edelen Graaf meê heeft. Maar van vres voor de uitbreiding ten versterking van het democratisch beginsel verzuimd hebbende, hem eenen proeve van grondwet oopen voorstellen, waarbij aan het aristocratisch beginsel evenveerdige magt en invloed werd

verzekert, en gebrek waaraan wij zoo veel rampen hebben dank te wijlen, en hetwelk door den Graaf wordende ingezien, hem in 1830 tot geheel andere besluiten geleid heeft, — daarentegen de voortreffelijke Kruis, reeds van stonden aan, zich tegen de te groote magt en den te overwegenden invloed, welke men aan eenige weinige oude en aanzienlijke families bij de grondwet en later bij reglementen toonde te willen verleenen, met kracht heeft verzet en op de heillooze gevolgen er van, met de geschiedenis in de hand, heeft gewezen; willende, dat het volk in de koninklijke oppermagt, en in de beperking van den invloed der aristocratie door deze, eene veilige toevlugt, eene krachtigdadige bescherming zou kunnen vinden, gelijk de Vorst, waar 't noodig zijn mogt, in eene evenredige magt en invloed aan het volk op zijne staatkundige belangen toekeek.

De vraag zou dus kunnen ontstaan, uit welk gezigtspunt de voorstellers van het gedenkteeken den edelen Graaf, meer bijzonder, hebben beschouwd, bij het doen van hun voorstel, en of, indien zulks eens een dergene, zij mogt, boven door ons aangewezen, of wel alle gezamenlijk, niet aan de nagedachtenis van den braven Kruis onrecht zou geschieden, wanneer de natie hem daarbij vergat.

Daarna zou het wellicht overweging kunnen verdienen, om niet enkel den Graaf van HUGENBORG eene gedenkzuil te stichten, maar dit te doen ter eere van het driemanschap, hetwelk zich aan het hoofd stelde toen onze nationale onafhankelijkheid moest herwonnen worden, en het ons daartoe hielp geraken.

NIJEWSTIJDINGEN.

FRANKRIJK.

PARIS, den 25 Julij. De bijzondere berichten uit Toulouse loopen tot den 22. Een gedeelte van den gemeenteraad was een officieel bezoek bij den heer Ducal gaan brengen, maar tot dus verre was er nog geene combinatie voor een stedelijk bestuur vastgesteld, gedurig ontmoet men hierom rent nieuwe en meerdere bezwaren, en terwijl twee leden der administratie dringend om hun ontslag verzoeken, wil niemand zich tot de nieuwe organisatie laten gebuigen.

Uit de verschillende departementale bladen blijkt overigens vrij duidelijk, dat de wederstand tegen de fiscale maatregelen van den heer Humann hoe langs zo algemeener wordt. Op alle punten van Frankrijk verklaren de gemeente-besturen zich tegen dezelve; dat van Parijs, hetwelk zulks bereids gedaan had, heeft die verklaring, en nog sterker dan de vorige reize, herhaald. Te Metz is er een proclamatie van den maire tegen de aanmattingen van de agenten van de schatkist aangeplakt; in het ganse rijk is er bijna niet een enkel gemeente-bestuur, hetwelk vrede heeft met de verordende maatregelen en zich niet met de reeds plaats gehad hebbende protesten vereenigt; al de bevolkingen, van den Rijn tot aan de Pyreneeën, van de Alpen tot aan de Oceaan, schijnen hieromtrent eenstemmig te denken.

— Niets doet beter zien, hoe men over het algemeen voor Toulouse, en dus tegen de vereniging der troepen aldaar is, dan het volgende: Te Vic-Fezensac trok het bataljon van het 38. reg. door, en verzocht paarden voor de bagage. „Wilt gy, zeldt men van alle kanten, naar Bayonne terugkeeren dan kunt gy paarden, wagens, opduiteurs, alles wat gy wilt, krygen, maar als gy naar Toulouse trekt willen wy u niets geven.“

— Men herkent, dat in Parijs, meer dan 10.000 kleedermakersknechts zonder werk zijn. De kleedermakerswinkels, die gewoonlijk 40 en 50 knechts hadden, staan bijna ledig.

— Men meldt uit Konstantinopel, dd. 27 Junij: De gezondheid van den jongen Sultan poezemt voortdurend aan zijn hof de grootste bezorgdheid en vrees in. In weerwil der ernstige waarschuwingen zijner gepeesheeren brengt hij elke nacht in zijnen harem door, en poogt door middel van opwekkende dranken zijne uitgeputte constitutie te helpen, zodat hij dagelijks meer in eene volkomen verlamming verzonkt, waarvan hij eindelijk het slagtoffer zal zijn. Wat dit einde nog meer bespoedigt, is, dat hij, wegens aan eene gevaarlijke leververharingslijd, gedurende de laatste maand zijn tusschen de vier en vijfduizend Egyptische soldaten de slagtoffers dezer ziekte geworden.

NEDERLANDEN.

ROTTERDAM, den 26. Julij. HH. MM. de Koninklijke Hoogheid, de Prins en Prinses van Oranje zullen eerlang van de hoofplaats naar in de hofstad te rugkeeren.

— Ook HH. KK. HH. de Prins en Prinses van Oranje zullen eerlang van de hoofplaats naar in de hofstad te rugkeeren.

— Uit Rotterdam, verneemt men, dat de heer l'Abbe inspecteur der registratie, welke bij het springen van den ketel van de stoomboot Julia gewond werd, aan die wonden is overleden.

— Uit de Helder, schrijft men, van den 23 dezer: Heden namiddag is van de reede af, onder het lossen van wederzijdsche saluutschoten, zoo van de batterij Kijkduin als van de oorlogschepen, maar zoo gezeld het keizerlijk russische escader commandant schout bij nacht, Luit. bestaande uit het fregat Aurora, aan boord van hetwelk zich Z. Keiz. H. de russische grootvorst Konstantijn bevindt, de corvet Prias van Warschau en de brik Casarihi. Zr. Ma. stoomschepen Kapa en Helek en de stoomboot Noord-Holland hebben het escader tot buitengewoon uitgelooide gedaan.

— De Koning der Belgen is den 23 dezer uit het kamp bij Beverloo, waar hij eene inspectie over ongeveer tienduizend man troepen gehouden had, op het kasteel van Laeken wedergekeerd.

— Er zijn nadere berichten omtrent den laatsten gedempten opstand op Sumatra's Westkust: Met Ratipo waren verscheidene andere Cottos in opstand, en wel zoodanig, dat het fort de Kock (hoofplaats der Padangsche bovenlanden) ingesloten en de hoofdcommunicatie tot hetzelfde, (eene bergkloof op de Bengajah), was afgesneden, verscheidene posten waren opgelid en vermoord. De kolonel Michiels, civiel-gezaghebber op Sumatra's Westkust, overviel de in opstand zijnde Cottas, bracht de twijfelende tot hetero gedachten, en viel, versterkt door bunne hulpstroepen, den vijand in zijn land aan, zoodat na weinige dagen, deze zich zoo ernstig aanzien de opstand gedempt en het hoofd Ratipo in onze magt was. Veel heeft onze krijgsmagt niet verloren, evenwel zijn eenige officieren en onder-officieren gevallen. Een onder-officier der artillerie, welke geblesseerd was, het fort, waar men met 50 man een groot getal vijanden had tegen gehouden, bij evacuatie niet willende verlaten, besloot met een paar andere gelleesden, zich in het kruidmagazijn te retireeren en lieten zich bij de nadering van den vijand, met een groot getal derzelve, in de lucht springen.

Het is wel te bejammeren, dat zoo vele wezenlijke heldendaden, hier voorvallende, dikwijls in het vergeetboek geraken.

's HERTOGENBOSCH, 26. Julij. De regtbank alhier heeft, bij haar vonnis van den 24. dezer, den drukker en uitgever van het schotchrift of pamflet, de Vrolyke Postillon, met name Frederik Jan Andries van der Linde, wegens het verkoopen en verspreiden van een artikel, in strijd met de zeden, veroordeeld tot gevangenisstraf van een jaar, boete van f400 en in de kosten van het proces.

GRONINGEN, den 26. Julij. Heden namiddag arriveerde Zijne Majesteit onzer geëerbiedigden Koning, met Hooghezele's gemalin, Prins Alexander en de Prinses Sophia binnen Grono's wallen. De vorstelijke reizigers zijn met groot gejuich ontvangen geworden en hebben door Hoogsterdier minzaamheid veel aandacht tot zich getrokken. Wij weten nog niet hoe lang het Koninklijk gezin alhier vertoefen zal. Heden avond illuminatie, morgen vroeg groote parade, morgen middag van stads wege een diné, daarna harddraverij en morgen avond fraaije vuurwerken.

OOSTBURG, den 28. Julij. In den afgelopen nacht is een der bijgebouwen van de olie- en blaauwaf-fabriek van de heer de Swarte alhier, door brand geheel vernield. Door de hoelmatig aangehaste hulp der stads brandspuiten, onder het bestuur van den heer M. Thier, die het ijerig medewerken van het grootste deel der ingezetenen, is echter, dinder Gods zegew, het hoofdegebouw, met het woonhuis en verdere gebouwen, gered, zelfs het wagenhuis, dat aan de meesten niet te bewaren scheen, en welke ontspanning de verwoesting naar de overige gebouwen zeude overgevoerd hebben. De brand was tusschen 10 en 11 ure ontdekt, en eind met middernacht was men hem volkomen meester. Eene stoekplaats, in welke steeds vuur tot het maken van de blaauwaf-onderhouden wordt, en die zich in dat gebouw bevond, was buiten twiifel de oorzaak des ongeluks geweest. Er bevoopd zich vrij wat olie, blaauwaf en andere voorwerpen van waarde in het gebouw, waarvan echter nog een gedeelte is gered geworden.

De volkomene windstille en de vochtigheid der beleedende gebouwen, door den langdurigen regen, heeft veel bijgedragen om verdere ongelukken te kunnen voorkomen.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 29 Julij. Sedert den 27 dezer heden zijn alhier ter reede gekomen:

Voor Antwerpen bestemd:
De twee Groenlands, R. A. Hicks, Marenges, zout, Suez, C. Goodhuson, New York, Lathen en rijst; de Rhijn, F. Heijerdahl, Window, houtwaren; Jeannelle, J. Dam, Liverpool, klipzout en stukgoederen; Roman, H. A. Hoffener, Cowes, suiker; Henriette Christine, P. Madsen, Skive, haver; Amicitia, J. J. Michaelen, Batavia, koffij; op gisteren is uit zee; alhier binnenvallen, de Oostenrijksche brik Giovanni Francisco, G. Guilbovich, Malta, lijnzaad; dezelve is naar de karantainplaats opgevaaren.

Voor Gend bestemd:
Aurum, J. A. Meijer, Hüsüm, raspraad; Celeritas, H. E. Jongeblood, Gothenburg, houtwaren; die Hoffnung, E. Voss, Riga, houtwaren; Euphrosine, D. Beadering, Memel, houtwaren; Carolinè, J. R. Storm, St. Petersburg, zout.

Van Antwerpen, zijn de Schelde afgekomen en van de reede naar zee gezeld:

Heinrich Georg, D. H. Dade, Oostzee; Doris, P. I. Zeplien, Oostzee; Mathilda, H. Smith, St. Petersburg; Navarin, J. R. Daltz, St. Petersburg; Emma, J. J. M. Chau, St. Petersburg; Louise, P. Zeplien, Oostzee; Alexandria, N. Pernier, Oostzee; Carolina Amalia, H. Gerlofs, Avontuur; Wilhelm, H. J. Beadering, Avontuur; Aurora, R. E. Belten, Bergen; Emanuel, J. H. Willijks, Rostock; Aurora, H. Niemann, Oostzee; Catharina, J. B. Schaffer, Archangel; Betty, J. E. Schwa, Oostzee; allen met ballast. St. Antonius, J. P. van D. rendonk, suiker, Bremen; Diana, H. H. Lucht, stukgoederen, Hamburg; The Peace, R. Breckon, schot, Cork; Prinses Victoria, T. Jackson, stukgoederen en passagiers, Londen.

Van Gend gezeld:
Emilie, C. F. W. Arnt, ballast, Oostzee; Eleonor, P. Cathijner, ballast, Stockholm; Catharina Margaretha, A. F. Behrens, suiker, Hamburg.

MIDDELBURG, den 27 Julij. Heden morgen is van Vere naar zee gezeld het Hanoversch kofschip Maria, kapitein F. B. Harms, van deze stad naar Stettin, met suiker.

ADVERTENTIEN.

+++ De ondergeteekende heeft de eer hiermede aan de alre belanghebbers ter kennis te brengen, dat hij zijn debiet in het klein, is verplaatst naar de Bierkaai, Wijk D. No 1, en onder zijn opzigt en voor eigen rekening zal voortgaan en gedreven worden door J. ARENDS. Hij vleit zich in de voortdurende gunst van zijne Stad- en Landgenooten te zullen deelen. Alle kleine bestellingen en reparatie kunnen bij bovengenoemde, even als aan zijne Fabriek, gedaan worden.

VLISSINGEN, den 28 Julij 1841.

De Geotroyers Brandspuit-Fabryk van W. VAN DER OS.

SCHOUWBURG TE VLISSINGEN.

Met toestemming der Overheid, zullen de Fransche Tooneelsten, onder directie van den heer H. Chevallier, hunne erkenlijkheid, willende bewijzen voor de vriendschap alhier genoten, de eer hebben van Tooneele te voeren, op Vrijdag den 30 Julij 1841.

Eene voorstelling van stukken, die te Parijs en elders de meesten bijval hebben mogen verwerven.

JUDITH EN HOLOFERNUS.

Gediedenis uit den Spaanschen Oorlog, Comédie-Vaudeville in twee bedrijven, van het Théâtre du Palais Royal te Paris.

De Halstarrige Vrouw.

Vaudeville in één bedrijf, van het Théâtre du Gymnase Dramatique te Paris.

Men zal beginnen met:

ARMEE JAKOB.

OF DE GEK VAN PALERMO.

Comédie-Vaudeville in één bedrijf, van het Théâtre du Gymnase Dramatique te Paris.

Aanvang praesent ten Half Zeven uren.

PRIJZEN DER PLAATSEN:

1e Rang f1. — 2e R. 80 Cent. 3e Rang 50 Cent.

De Voorstelling is van C. T. DE SWART.